

PROPOZÍCIE

regionálnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy, v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie Hviezdoslavov Kubín

Hlavný usporiadateľ Považské osvetové stredisko v Považskej Bystrici

Poslanie súťaže

Hviezdoslavov Kubín je najstaršou a najprestížnejšou súťažou v oblasti umeleckého prednesu a divadiel poézie. Recitátori a kolektívy svojím repertoárom a interpretáciou hlbšie spoznávajú literárne hodnoty a zoznamujú s nimi širšiu verejnosť. Jednotlivé stupne prehliadky prehlbujú literárne poznanie, tvorivosť, kultivujú jazyk, reč, pestujú vzťah k slovu ako kultúrnej a umelekej hodnote.

Súťaž vo všetkých jej kolách výrazne prispieva k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných žiakov v oblasti umeleckého slova, vedie ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňuje ich záujem o sebavzdelávanie, prispieva k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času, vytvára podmienky pre úspešnú prezentáciu týchto aktivít aj na iných kultúrnych podujatiach. Súťaž vytvorí priestor na prezentáciu, vzájomnú konfrontáciu a inšpiráciu pre všetkých záujemcov o túto činnosť prostredníctvom hodnotiacich diskusií, tvorivých seminárov, dielní a iných foriem vzdelávacích podujatí.

Kategorizácia účastníkov

- *súťaž je viacstupňová*, môže sa jej zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy, ktoré inscenujú literárne texty

- *súťaž sa rozdeľuje na:*

A/ *súťaž jednotlivcov:*

– **umelecký prednes mládeže**

IV. kategória – žiaci stredných škôl, 5. – 8. ročníka osemročných a bilingválnych gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane (záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola);

– **umelecký prednes dospelých**

V. kategória – vysokoškolská mládež bez ohľadu na vek a občania od 20 rokov (záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola).

Vo všetkých kategóriách sa súťaží **osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy**.

B/ *súťaž kolektívov*

- **divadlá poézie a recitačné kolektívy** – s priemerným vekom účinkujúcich členov súboru nad 15 rokov

Do súťaže sa recitátor prihlasuje vyplnením prihlášky elektronicky vo verzii Excel (v prílohe), ktorú treba poslať na mailovú adresu organizátora regionálneho kola.

Prihlášku je potrebné priniesť/poslať aj v tlačenej forme potvrdenú vlastnoručným podpisom (v prípade detí aj s podpisom rodiča, resp. zákonného zástupcu).

Podmienkou účasti jednotlivcov je zaslanie elektronicky spracovaného súťažného textu prednesu vo formáte Word alebo PDF so zachovaním grafického členenia podľa knižného alebo časopiseckého vydania.

Na súťažný text je potrebné uviesť meno recitátora, autora a prekladateľa, názov textu, prípadne upravovateľa textu a meno/á pedagóga/lektora, s ktorým recitátor na texte pracoval.

Recitátor prechádza všetkými stupňami súťaže s tým istým textom. Recitátor je povinný prednášať text na-
spamäť. Vo všetkých kategóriách sa súťaží osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.

Časový limit pre umelecký prednes poézie je 8 minút, pre umelecký prednes prózy 10 minút.

Súťaž na každom stupni hodnotí odborná porota, ktorú menuje organizátor súťaže.

Priebeh a pravidlá postupu

Recitátori začínajú súťaž v základnom resp. v školskom kole, kolektívy sa prihlasujú u organizátorov regionálneho kola. Ak sa školské kolá nekonajú recitátori majú právo prihlásiť sa do súťaže podľa miesta bydliska alebo pracoviska.

Do vyššieho kola súťaže postupuje v jednej kategórii automaticky len jeden recitátor (spravidla z 1. miesta). Organizátori nižšieho kola súťaže majú právo navrhnúť vynikajúcich recitátorov aj z nižšieho miesta. Organizátor vyššieho kola rozhodne podľa svojich možností a koncepcie, či je návrh možné prijať alebo nie.

Z krajskej súťaže do celoslovenskej organizátori nominujú vystúpenia jednotlivcov IV., V. kategórie spravidla z 1. miest, a odporúčajú inscenácie súborov a vystúpenia jednotlivcov za mimoriadne kvalitné výkony.

Recitátor, ktorý získal umiestnenie na celoslovenských kolách iných recitátorských súťaží (Košove Ladce, Vansovej Lomnička, Beniakové Chynorany a ďalšie), nastupuje do celoslovenskej súťaže Hviezdoslavov Kubín s novým textom. Za prednesy textov, s ktorými recitátor získal umiestnenia v celoslovenských a celoštátnych kolách iných súťaží, má organizátor právo recitátora zo súťaže Hviezdoslavov Kubín vylúčiť. Do súťaže nemožno vstúpiť s textom, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hviezdoslavov Kubín už vystúpil. Aj v tomto prípade môže porota recitátora zo súťaže vylúčiť.

Hodnotenie súťaže

Odborné poroty sa na všetkých úrovniach súťaže riadia hodnotiacimi kritériami vyhlasovateľa súťaže, ktoré tvoria prílohu propozícií.

Odborné poroty vo všetkých kolách hodnotia prednesy najprv na internej porade, ktorej cieľom je výmena odborných názorov a vytvorenie výsledkov, následne verejne pred súťažiacimi s výchovno-vzdelávacím cieľom, odborným zdôvodnením svojho rozhodnutia a vyhlásením výsledkov.

Organizátori súťaže udeľujú spravidla diplomy a ceny za 1., 2. a 3. miesto na základe návrhu odbornej poroty tak, aby udelenie cien zodpovedalo čo najobjektívnejšie umeleckému stavu celej súťaže. Odborná porota môže preto niektoré miesta neudelieť alebo udeliť viacnásobne, okrem 1. miesta, ktoré môže byť udelené maximálne jedno.

Pokyny pre organizátorov školských kôl súťaže

Organizátor zabezpečí pre členov poroty možnosť dôkladnej prípravy na hodnotiacu prácu zabezpečením textov recitátorov a možnosti priameho vypočutia všetkých recitátorov.

Organizátor zabezpečí pre recitátorov udelenie diplomov a podľa svojich možností aj udelenie cien.

Recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoslovenskej prehliadke, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku súťaž v krajskom kole, recitátori, ktorí sa zúčastnili krajského kola súťaže, majú právo v nasledujúcom roku nastúpiť do regionálnej súťaže, ak nemenia vekovú súťažnú kategóriu.

Časový rozpis súťaže

Základné, školské kolá sa uskutočnia do **28.2. 2019.**

Regionálna postupová súťaž a prehliadka v umeleckom prednese poézie a prózy sa uskutoční 14. marca 2019 o 8.30 h v Považskom osvetovom stredisku, (budova Strednej priemyselnej školy) v Považskej Bystrici.

Regionálna postupová súťaž a prehliadka divadiel poézie a recitačných kolektívov sa uskutoční výberom na domácich javiskách 16., 17. marca 2019.

Krajská súťaž a prehliadka Štúrov Uhrovec sa uskutoční **12. apríla 2019.**

Krajská súťaž a prehliadka recitačných kolektívov a divadiel poézie sa uskutoční v Novom Meste nad Váhom **30. apríla 2019.**

Celoštátna súťaž a prehliadka 62. Hviezdoslavov Kubín sa uskutoční **19. – 22. júna 2019.**

Závazné prihlášky do regionálnej postupovej súťaže a prehliadky v umeleckom prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín posielajte e-mailom: pospb@pospb.sk, najneskôr do 1.3.2019, závazné prihlášky do regionálnej súťaže a prehliadky divadiel poézie a recitačných kolektívov v posielajte najneskôr do 25. 2. 2019 na adresu:

Považské osvetové stredisko

Ul. slovenských partizánov 1132/52

017 01 Považská Bystrica

alebo e-mailom pospb@pospb.sk, telefón 042/4323574, 0901918 816, 0917787062 – L. Bašová.

HODNOTIACE KRITÉRIÁ V A UMELECKOM PREDNESE

• DRAMATURGICKÁ PRÍPRAVA PREDLOHY

- vhodnosť výberu textu veku a typu recitátora
- myšlienková a umelecká náročnosť predlohy
- originalita a objavnosť predlohy
- správne pochopenie obsahu a zmyslu textu
- rozbor, členenie a úprava predlohy
- vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí textu
- aktuálny výklad recitovaného textu

• TVORIVOSŤ A OSOBNOSTNÝ PRÍSTUP RECITÁTORA

- schopnosť vnútorného videnia a cítenia recitátora
- schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja k textu
- hlasová a rečová technika recitátora
- originalita a kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania
- tvorivá práca s recitátorskými výrazovými prostriedkami
- funkčnosť použitia slovných a mimoslovných prostriedkov
- výstavba, gradácia a pointovanie prednesu
- miera rozumovej a citovej účasti na prednese

• PÔSOBIVOSŤ PREDNESU NA POSLUCHÁČA

- kontakt s poslucháčom a zacielenosť naňho
- presvedčivosť interpretácie
- pôsobenie recitátora ako osobnosti
- originálnosť recitátora a jeho výkonu

HODNOTIACE KRITÉRIÁ RECITAČNÝCH KOLEKTÍVOV A DIVADIEL POÉZIE

DRAMATURGIA

- vhodnosť témy a predlohy pre kolektív
- o vek,
- o sociálne a kultúrne zázemie,
- o špecifickosť kolektívu
- myšlienková a umelecká náročnosť predlohy
- originalita, novosť a objavnosť predlohy
- spracovanie literárnej predlohy do scenára
- o rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy,
- o vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu,
- o členenie na party,
- uplatnenie dramatických zákonitostí pri tvorbe scenára, - harmónia literárnosti a dramatickosti v scenári
- pochopenie obsahu a zmyslu predlohy a scenára
- aktuálny výklad predlohy a scenára
- dramaturgické a pedagogické zámery a ciele, ich naplnenie v scenári

JAVISKOVÉ STVÁRNENIE

- jasnosť a cieľ režijnej koncepcie
- zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov
- členenie, charakter výstavby a temporytmus inscenácie
- hlasová a výrazová úroveň interpretov
- o technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru
- o čistota, výraz, plastickosť sólových interpretov a zboru
- o charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru
- o tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu
- pohybové, prípadne choreografické spracovanie inscenácie
- o charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu
- o pohybová úroveň a technika interpretov, prevedenie javiskových a choreografických foriem
- výtvarné spracovanie inscenácie
- o výber, charakter a funkčnosť hmotného (výtvarného) materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a dramaturgicko-režijnej koncepcii
- o estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii
- o pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť
- koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek

ZAMERANOSŤ NA DIVÁKA

- komunikatívnosť inscenácie s divákom
- súhra slovného, poetického a dramatického v inscenácii
- originalnosť a jedinečnosť inscenácie